

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ
ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ**

Анотація. Метою даної роботи є аналіз використання інформаційно-комунікативних технологій для активізації пізнавальної діяльності студентів під час навчання. У всьому світі відзначається підвищений інтерес до проблем якості освіти. Створюється світова система моніторингу, яка необхідна для отримання об'єктивної інформації про результати навчання, для виявлення умов підвищення успішності учнів, їх більш ефективного залучення до активного життя і готовності опановувати знання. Навколо проблеми якості освіти ведеться багато суперечок. Боротьба за якість освіти висувається як провідне завдання в діяльності освітніх установ. Кожен шукає шляхи її вирішення по-своєму. В свою чергу, якість освіти зводиться до якості навчання. Сучасний етап розвитку освіти характеризується широким впровадженням в навчальний процес комп'ютерних технологій. Вони дозволяють вийти на новий рівень навчання, відкривають раніше недоступні можливості, як для викладача, так і для студентів. Навики користувача ПК і ринок навчальних програм, мультимедійних довідників, Інтернет відкривають великі можливості самоосвіти. Головним стає навчити користуватися новими знаннями, правильно впровадити їх в інтелектуальне середовище студентів, акцентувати тематичні та міжпредметні зв'язки, сформувати стійкі навички практичного застосування знань, розвинути на їх основі розумові та творчі здібності, забезпечити вихід на більш високий рівень освітнього процесу.

Було розглянуто використання та ефективність таких методів: використання мультимедійних презентацій при поясненні нового матеріалу, використання проекційного обладнання, використання інтерактивної дошки, використання комп'ютерного тестування для оцінки знань, умінь і навичок учнів, використання дистанційного навчання для підвищення якості освіти.

THE USAGE OF INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY TO ENHANCE LEARNING OF STUDENTS

Annotation. The purpose of this paper is to analyze the use of information and communication technologies to enhance the learning of students during training. On the whole world increased interest about the problems of education quality. It creates a global monitoring system, which is necessary to obtain objective information on the results of studies to identify conditions for improving student achievement, better involving in active life and a willingness to acquire knowledge. There are many arguments around the problem of education quality. The struggle for education quality nominated as a leading problem in the activities of educational institutions. Everyone is looking for ways to solve it in their own way. In turn, the quality of education boils down to the quality of education. The current stage of development of education is characterized by the widespread implementation of computer technology in the educational process. They enable to reach a new level of learning, open previously inaccessible opportunities for both - teacher and student. PC user skills and market training programs, media guides, the Internet opens great opportunities for self-education. The key is to teach to use new knowledge, properly implement them in an intelligent students' environment, emphasize thematic and interdisciplinary bonds, to form a stable skills of practical application of knowledge, develop intellectual and creativity skills on their base, and provide access to higher levels of the educational process.

It was considered the usage and effectiveness of these methods: the use of multimedia presentations to explain the new material, the use of projection equipment, the use of interactive whiteboards, the use of computer tests to assess the knowledge and skills of students, using distance learning to improve the quality of education.

Використання інформаційних технологій в освіті має відносно невелику історію: одне з перших досліджень з цієї проблеми було проведено французьким педагогом К. Фрайнетом в 1920 році. У своєму експерименті він поставив собі за мету ознайомити дві групи студентів, з двох різних провінцій Франції, з деякими аспектами культури регіону, шляхом обміну фотографіями, засобами, що існували на той день. Так, кожна з груп учнів дізналася деякі відомості про квіти, рослини, природу провінції, в якій проходила навчання інша група [1].

Пізніше, в 1960 році, італійський лінгвіст Ф. Лоді провів експеримент з розвитку мовної та культурної компетенції студентів за рахунок виконання спільної проектної діяльності з закордонними партнерами, що знаходяться на відстані. Засобами телекомунікаційних технологій, доступних в 1960-і роки, студенти проводили інтерв'ю, опитування, отримували фактичні відомості по темі дослідження для подальшого оформлення результатів у вигляді статті або стендової доповіді. Дослідження показало, що, поряд з підвищенням мовної та культурної компетенції, у студентів також значно підвищилася мотивація [1].

В даний час розвиток інформаційних технологій по-особливому впливає на більшість стандартів в сфері зайнятості, освіти, торгівлі, харчування, політики, суспільного життя в цілому.

Система освіти є однією зі сфер, які перебувають під сильним впливом інформаційно-комунікативних технологій. Вплив нових концепцій і парадигм на процес навчання, таких, як віртуальне викладання, електронне навчання, комп'ютерна підготовка, Інтернет, мобільні телефони, а також дискусії щодо інформаційно-комунікаційних технологій є об'єктом дослідження представників як гуманітарних, так і соціальних наук.

Не існує ніяких сумнівів в тому, що інформаційно-комунікаційні технології в даний час впливають на навчальний процес, розширюють можливості виробництва, представляють можливості запису, пошуку і обробки нової інформації. Крім того, дослідники переконані, що «педагогічні технології повинні бути спрямовані не тільки на засвоєння знань і навичок, які базуються на цих знаннях, а й, головне, на набуття майбутніми фахівцями досвіду професійної діяльності» [2].

Цей новий підхід, заснований на освітній технології для країн, що розвиваються, одночасно є можливістю розширення доступу до інформаційних ресурсів, підвищення якості освіти та надання потужних інструментів розвитку формальних і неформальних можливостей в галузі освіти.

Розробляються також методики з вивчення характеристик навчання з використанням мобільних технологій. Доведено, що за допомогою мобільного кожен студент може дізнатися всі новини, в тому числі і пов'язані з навчанням [2].

Інформатизація освіти є важливим напрямком розвитку сучасного суспільства. В останні роки навчання за допомогою інформаційних технологій отримало назву інформатизації, використання якої підвищує позитивну мотивацію студентів до навчання, активізує пізнавальну діяльність, розвиває мислення і творчі здібності.

Педагогічний принцип наочності навчання вимагає постійного вдосконалення засобів навчання, що відповідають рівню розвитку науки і техніки. Підвищення якості викладання тісно пов'язане з корінним поліпшенням методів навчання, що в свою чергу залежить і від застосування викладачем широкого комплексу технічних засобів навчання. Активне застосування технічних засобів навчання стають невід'ємною частиною навчального процесу. Там де технічні засоби використовуються грамотно і систематично, вони сприяють підвищенню ефективності та якості навчання.

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій в практику роботи освітнього закладу відкриває великі можливості для поліпшення і вдосконалення освітніх педагогічних методик, обміну досвідом та творчого підходу до викладання. Основою для цього є накопичення навчально-методичних матеріалів у внутрішньому інформаційному просторі університету і використання Інтернет-технологій як для оперативного, так і для дистанційного спілкування з колегами і учнями: електронної пошти, форумів, відеоконференцій.

До найбільш часто використовуваних елементів інформаційно комунікативних технологій в навчальному процесі відносяться:

- електронні підручники та посібники, що демонструються за допомогою комп'ютера і мультимедійного проектора;
- інтерактивні дошки;
- електронні енциклопедії та довідники;
- тренажери і програми тестування;
- освітні ресурси Інтернету [3].

Уміння учнів працювати з інформацією на сучасному рівні, використовуючи при цьому традиційні джерела, електронні носії інформації та Інтернет, дозволяє організувати навчальний процес таким чином, щоб у учнів розвинути пізнавальний інтерес, інтелектуальні і творчі здібності.

Використання мультимедійних презентацій при поясненні нового матеріалу [4]. Презентація володіє наочністю і виразністю. Це дидактичний та мотиваційний засіб, що зосереджує інтерес студентів, що сприяє кращому запам'ятовуванню навчального матеріалу. Цей наочний спосіб дозволяє викладачеві зосередитися на поясненні проблеми і не витрачати часу на запис матеріалу на дошці. Використання презентацій дозволяє підвищити відсоток успішності студентів в засвоєнні деяких важких для сприйняття тем.

Використання проекційного обладнання [4]. Під час таких уроків студенти спостерігають за процесом функціонування програми на екрані, слухають пояснення викладача і ведуть конспекти. Щоб студенти не впадали в «педагогічний сон» при поясненні нового матеріалу, ефективним є питально-відповідний метод (діалог) навчальної роботи з осмисленням нового матеріалу, спонукаючи до міркувань, аналізу матеріалу та узагальнень, до самостійного «відкриття» нових висновків, до сприйняття нових знань на базі наявних.

Використання інтерактивної дошки [4]. Це пристрій вводу/виводу даних, який дозволяє взаємодіяти з додатками, запущеними на комп'ютері. Один дотик до поверхні інтерактивної дошки рівносильний клацання кнопкою миші. Інтерактивна дошка — цінний інструмент для навчання всього потоку студентів. З її допомогою можна пояснити принципи роботи додатків максимально докладно і ефективно. За рахунок використання інтерактивної дошки збільшується мотивація навчання та залученість студентів в пізнавальний процес. Інтерактивну дошку можна застосовувати і при перевірці знань. Цей візуальний ресурс збільшує ефективність

навчання, робить заняття цікавим для викладачів і студентів. Незважаючи на переваги використання інтерактивної дошки в навчальному процесі, її висока вартість не дозволяє обладнати належним чином всі аудиторії. [5]

Використання комп'ютерного тестування для оцінки знань, умінь і навичок учнів [4]. Однією з важливих складових навчального процесу є контроль знань і навичок учнів, їх творчої діяльності. Значимість контролю важко переоцінити: при ефективній організації він виконує освітню, розвиваючу і виховує функції. Поряд з традиційними способами контролю знань, все частіше використовують комп'ютерний контроль. Таке програмне забезпечення містить всі необхідні інструменти для проведення повного циклу тестування, починаючи з розробки тесту і закінчуючи обліком і аналізом результатів.

Використання дистанційного навчання для підвищення якості освіти [4]. Дистанційне навчання — це спосіб організації процесу навчання, заснований на використанні сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій, які дозволяють здійснювати навчання на відстані. В його основу покладено самостійна робота студента зі спеціально розробленими навчальними матеріалами. Дистанційне навчання орієнтоване на те, щоб зробити навчання максимально зручним і ефективним. Система дистанційного навчання надає студентам методичні матеріали, опубліковані викладачами для конкретних груп, електронні підручники, комп'ютерні засоби тестування. Через систему дистанційного навчання студенти отримують всі необхідні методичні матеріали та відправляють на перевірку викладачам звіти про виконання контрольних, лабораторних робіт, практик. Доступ до системи можливий з будь-якого комп'ютера, підключеного до мережі Інтернет або локальної мережі університету. Кожен студент і викладач має власний обліковий запис (акаунт).

Останнім часом збільшується число інформаційних ресурсів з усіх предметів. Не можна не сказати про значення Інтернету і використання найбагатших ресурсів мережі для самоосвіти вчителя і студента.

Сьогодні однією з важливих світових тенденцій в сфері освіти є МВОК — масові відкриті онлайн-курси (англ. MOOC — massive open online courses). Вони призначені для широкого кола суспільства з безкоштовним доступом через Інтернет. МВОК — особливий тип освітнього інтернет-ресурсу, який передбачає участь і вільний доступ для всіх бажаючих навчатися на основі спеціальної комп'ютерної платформи. Курс зазвичай проводиться, як правило, тільки онлайн, при цьому можливі як синхронні (наприклад, вебіари), так і асинхронні (наприклад, форуми) можливості отримання і передачі інформації [6].

Зазвичай виділяють наступні переваги такого електронного навчання: курси можуть бути сумісними з різними комп'ютерними системами, ресурсами та інструментами Інтернету, доступні протягом певного часу всюди, де є Інтернет, їх створення полегшено існуючими програмними засобами (форум, вебінар, відеолекція, електронна пошта, презентація, блоги). Така система забезпечує взаємодію слухачів не тільки з викладачами, а й студентів між собою, зміст лекцій, завдання часто орієнтовані на міжпредметні зв'язки і рішення практичних завдань. Серед інших переваг називаються також наступні:

1. Організація і проведення онлайн уроків обходиться набагато дешевше, оскільки один викладач може навчати сотні і навіть тисячі студентів.

2. До створення курсів залучаються провідні викладачі з найкращих університетів світу.

3. Такі уроки дають можливість вибирати швидкість і траєкторію вивчення матеріалу, працювати в звичному темпі, повертатися до пройденого матеріалу, що забезпечується покроковим вивченням матеріалу з постійною перевіркою.

4. Значне місце в навчанні грає взаємодія користувачів, вони спілкуються за допомогою різних засобів електронної комунікації.

Тож, з впевненістю можна сказати, що використання нових інформаційно-комунікативних технологій дозволяє істотно підвищити інтерес до навчання, а, отже, і поліпшити якість знань студентів.

Список використаних джерел:

1. Информационно-коммуникационные технологии в преподавании русского языка как иностранного на начальном этапе (уровень А1, А2) / С. С. Хромов, Н. А. Гуляева, В. Г. Апальков, Н. К. Никонова. // Открытое образование. — 2015. — №2. — С. 75-81.
2. Асадпур Камал Махмад Роль информационно-коммуникационных технологий в современном процессе обучения / Асадпур Камал Махмад // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология. — 2012. — №1. — С. 41-43.
3. Костяев А. Е. Использование информационно-коммуникативных (ИКТ) технологий на уроках в школе // Теория и практика образования в современном мире: материалы Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, февраль 2012 г.). — СПб.: Реноме, 2012. — С. 407-408.
4. Чепыжова Н. Р. Использование информационно-коммуникационных технологий для повышения качества обучения / Наталья Рэммовна Чепыжова // Среднее профессиональное образование. — 2010. — №6.
5. Панченко О. В. Применение информационных и коммуникационных технологий в подготовке учителя к инновационно-маркетинговой деятельности / О. В. Панченко, Е. Ю. Коновалова. // Самарский научный вестник. — 2012. — №1. — С. 32-34.
6. Низовая И. Ю. Основные направления развития электронных образовательных ресурсов по русскому языку как иностранному / Ирина Юрьевна Низовая // Преподаватель XXI век. — 2015. — №1. — С. 134-140.